

Processkrift A

Til

Østre Landsret, 7. afd.

I sag nr

(sagsøger 1)
c/o Advokatfirma Christian Harlang
Nytorv 5
1450 København K
(v/ advokat Christian Harlang)

mod

Forsvarsministeriet
Holmens Kanal 42
1060 København K
(Kammeradvokaten v/ advokat Peter Biering)

og i sag nr.

(sagsøger 1)

(sagsøger 2)

(sagsøger 3)

(sagsøger 4)

(sagsøger 5)

c/o Advokatfirma Christian Harlang
Nytorv 5
1450 København K
(v/ advokat Christian Harlang)

mod

Forsvarsministeriet
Holmens Kanal 42
1060 København K
(Kammeradvokaten v/ advokat Peter Biering)

1. SAGERNES VIDERE BEHANDLING

I sag nr. _____ anmodede Forsvarsministeriet ved svarskrift af 14. december 2011, jf. pkt. 1.1, og duplik af 2. marts 2012, jf. pkt. 1.1 og pkt. 5, om udskillelse af spørgsmålene om:

1. Sagsøgernes processuelle partsevne, og
2. Forældelse, jf. retsplejelovens § 253, stk. 1.

Forsvarsministeriet havde på den baggrund koncentreret svarskrift af 14. december 2011 om disse spørgsmål, jf. retsplejelovens § 351, stk. 4.

Forsvarsministeriet anmodede endvidere i sag nr. _____ ved svarskrift af 2. marts 2012 om udskillelse af samme spørgsmål, jf. pkt. 1.3.

Forsvarsministeriet vil ligeledes - af tilsvarende grunde som i de foreliggende sager - anmode om udskillelse af de spørgsmål i sag _____, hvor Østre Landsret har fastsat frist for svarskrift til den 16. maj 2012.

Hertil kommer, at Forsvarsministeriet i begge sager i svarskriftet af 14. december 2011, jf. pkt. 1.2 og pkt. 1.3, og svarskriftet af 2. marts 2012, jf. pkt. 1.1 og pkt. 1.2, har fremsat begæringer om:

1. Tilvejebringelse af procesfuldmagt, jf. retsplejelovens § 265, stk. 2, og
2. Sikkerhedsstillelse for sagsomkostninger, jf. retsplejelovens § 321, stk. 1.

Endelig er Forsvarsministeriet fremkommet med en række opfordringer, som er af central betydning for sagerne, navnlig i relation til de spørgsmål, som Forsvarsministeriet ønsker udskilt til særskilt og forlods behandling.

I har Forsvarsministeriet i duplikken af 2. marts 2012, side 8, således opfordret (H) sagsøgeren, i lyset af Forsvarsministeriets supplerende sagsfremstilling, til at oplyse, om han fortsat fastholder, at han blev tilbageholdt af danske styrker, og at begivenhederne på Shaibah Logistics Base fandt sted under dansk ledelse og/eller deltagelse.

Endvidere har Forsvarsministeriet opfordret (J) sagsøgeren til nærmere at præcisere, hvor de fremlagte dokumenter indeholder "modstridende udsagn", jf. duplikkens side 9.

Forsvarsministeriet har også opfordret (K) sagsøgeren til at oplyse, hvem den tredjemand er, der har rettet henvendelse til sagsøgeren, samt omfanget af og tidspunktet for denne opsøgende indsats, jf. duplikken, side 17.

I har Forsvarsministeriet i svarskriftet af 2. marts 2012, side 4, opfordret (A 2-6) sagsøgerne til at redegøre nærmere for de konkrete forhold om tilbageholdelsen med henblik på at identificere, i hvilke mål de irakiske tilbageholdelser har fundet sted.

Forsvarsministeriet har endvidere opfordret (B 2-6) sagsøgerne til at oplyse og dokumentere, hvilke opsøgende handlinger og undersøgelser, de har foretaget i forbindelse med forfølgning af det påståede krav mod Forsvarsministeriet, jf. svarskriftet, side 6.

Endelig har Forsvarsministeriet opfordret (C 6) sagsøger 6 (angivet som sagsøger 5 under landsrettens sag nr. B-397-12) til at redegøre for, på hvilket grundlag kravet om tortgodtgørelse skulle bestå, jf. svarskriftet, side 7.

Sagsøgerne har ikke besvaret disse opfordringer.

Henset til dette sagsforløb anmoder Forsvarsministeriet om, at landsretten - inden Forsvarsministeriet iværksætter en omfattende og ressourcekrævende behandling af sagsøgerenes editionsbegæring - tager stilling til spørgsmålet om udskillelse af 1) processuel partsevne og 2) forældelse samt til Forsvarsministeriets begæringer om 1) tilvejebringelse af procesfuldmagt og 2) sikkerhedsstillelse for sagsomkostninger.

Efter Forsvarsministeriets opfattelse er det vigtigt, at denne del af sagerne tilskæres korrekt på et tidligt tidspunkt i sagsforberedelsen. Erfaringsmæssigt er det særdeles omkostnings- og ressourcekrævende for myndighederne at forholde sig til generelle og omfangsrige editionsbegæringer, som i den foreliggende sag.

Sagsøgernes editionsbegæring viser netop, at der på nuværende tidspunkt er behov for en sådan effektiv tilskæring af sagerne.

Dette understreges af, at Forsvarsministeriet allerede i forbindelse med sagsøgernes aktindsigtsbegæring og opfordringer i sagerne har taget stilling til og givet sagsøgerne adgang til en række af de dokumenter, som nu er indeholdt i sagsøgernes editionsbegæring af 4. april 2012, jf. nedenfor under pkt. 2.

En samlet behandling af sagsøgernes endelige editionsbegæring, efter en effektiv tilskæring af sagerne, vil dermed ressourcemæssigt og procesøkonomisk være mest hensigtsmæssig for sagernes fremme.

2. EDITIONSBEGÆRINGEN

På denne baggrund giver sagsøgernes editionsbegæring af 4. april 2012 anledning til følgende foreløbige bemærkninger:

Advokat Christian Harlang anmodede den 22. juni 2011 og 11. juli 2011 henholdsvis Forsvarsministeriet og Forsvarskommandoen om aktindsigt i materiale vedrørende Operation Green Desert den 25. november 2004 samt det eksisterende regelgrundlag for danske operationer.

I den forbindelse modtog sagsøgeren den 9. september 2011 og 22. september 2011 aktindsigt i en lang række dokumenter om Operation Green Desert samt regelgrundlaget for operationen fra Forsvarsministeriet og Forsvarskommandoen, jf. dokumentoversigt af 1. september 2011 fra Forsvarsministeriet (bilag Æ) og dokumentoversigt af 22. september 2011 fra Forsvarskommandoen (bilag Ø).

Advokat Christian Harlang har endvidere ved mails af 1. og 13. februar 2012 rettet henvendelse til Forsvarskommandoen med yderligere spørgsmål til dele af det modtagne materiale, jf. henholdsvis bilag Å og bilag AA.

Disse henvendelser blev besvaret af Forsvarskommandoen ved skrivelse af 15. februar 2012 med bilag, jf. bilag Y og bilag Z.

Om de dokumenter, som tidligere under sagerne er behandlet af Forsvarsministeriet, bemærkes følgende:

2.1 Militærjurist Kurt Borgkvists tilsynsrapport fra 2004 (dokument nr. 1)

Forsvarsministeriet har den 30. november 2011 på anmodning fra en journalist, givet aktindsigt i Kurt Borgkvists tilsynsrapport og tilsynsrapporten fremlægges i denne udgave som bilag AB.

Det er Forsvarsministeriets opfattelse, at tilsynsrapporten ikke har nogen relevans for landsrettens stillingtagen til sagsøgerens påstand, jf. duplikken, side 12.

2.2 De såkaldte "target packs" for Operation Green Desert (dokument nr. 5)

Advokat Christian Harlang anmodede ved mail af 13. februar 2012, jf. bilag AA, Forsvarskommandoen om aktindsigt i "target packs" for Operation Green Desert.

Ved bilag til skrivelse af 15. februar fra Forsvarskommandoen, jf. bilag Z, side 6, har Forsvarskommandoen oplyst, at dokumentet ikke er underlagt aktindsigt, af "*hensyn til rigets forsvar*", jf. offentlighedslovens § 13, stk. 1, idet dokumentet indeholder efterretningsmæssige oplysninger.

2.3 Indsigt i kommunikationen på den danske bataljons intranet i perioden november - december 2004 (dokument nr. 6)

Ved mail af 13. februar 2012, jf. bilag AA, anmodede advokat Christian Harlang endvidere Forsvarskommandoen om indsigt i kommunikationen på den danske bataljons intranet i perioden august-december 2004.

Forsvarskommandoen bemærkede hertil, at kommunikationen grundet dennes interne natur som udgangspunkt ikke var omfattet af adgangen til aktindsigt i medfør af offentlighedslovens § 7, jf. bilag Z, side 6.

Herudover oplyste Forsvarskommandoen, at "*det ikke [vil] være muligt at udlevere den interne kommunikation på bataljonens intranet, idet forsvaret ikke gemmer denne kommunikation i længere tid.*"

2.4 Direktiver eller vejledninger gældende mellem juni og december 2004 for optagelse af foto- og videodokumentation under militære operationer (dokument nr. 7)

I anmodede sagsøgeren ved skrivelse af 23. januar 2012 Forsvarsministeriet om at oplyse, "*1) om der i november 2004 var truffet bestemmelser af Forsvarskommandoen (og/eller instanser herunder) om billed-/lyd-optagelser af militære aktioner, gældende inden for Basra-området*" og "*2) om der blev foretaget optagelser af den aktion af 25. november 2004, som sagen omhandler.*", jf. bilag AC.

Ved skrivelse af 27. januar 2012 oplyste Forsvarsministeriet, at ministeriet fra Forsvarskommandoen havde indhentet oplysninger om, at der ikke i november 2004 var fastsat regler om billed- og lydoptagelser, jf. bilag AD.

Forsvarskommandoen oplyste endvidere, at der ikke blev foretaget billed- og lydoptagelser under Operation Green Desert den 25. november 2004. Endelig fremsendte Forsvarsministeriet Forsvarskommandoens besvarelse af 15. december 2011 af en henvendelse fra en journalist vedrørende Operation Green Desert, jf. bilag til skrivelse af 27. januar 2010, hvor Forsvarskommandoen på baggrund af undersøgelser kunne oplyse, at *"forsvaret ikke har foretaget filmoptagelser under gennemførelsen af Operation Green Desert i Al-Zubair i Irak den 25. november 2004."*

Herudover har advokat Christian Harlang ved mail af 13. februar 2012, jf. bilag AA endvidere anmodet Forsvarskommandoen om aktindsigt i direktiver eller vejledninger for foto- og videodokumentation mellem juni og december 2004.

Forsvarskommandoen oplyste i den forbindelse, at der under operationen ikke var mulighed for at foretage foto- og videodokumentation, hvorfor der ikke var udgivet direktiver herom, jf. bilag Z, side 7.

2.5 Registreringslister over tilbageholdte i perioden 24.-26. november 2004 (dokument nr. 8)

Ved replik i [redacted] opfordrede (4) sagsøgeren til at fremlægge registreringslister over tilbageholdte i perioden 24. november - 26. november 2004.

Hertil bemærkede Forsvarsministeriet, at danske styrker ikke har registreret tilbageholdelser i denne periode, hvorfor danske styrker ikke har udarbejdet lister, jf. duplik af 2. marts 2012, side 11.

2.6 Forsvarskommandoens direktiver om magtanvendelse for hele den periode, danske styrker opholdt sig i Irak (dokument nr. 9)

Forsvarsministeriet har i [redacted] ved svarskriftet af 2. marts 2011 som bilag F fremlagt en række dokumenter om de juridiske aspekter ved danske styrkers ophold i Irak, herunder Forsvarskommandoens direktiv vedrørende juridiske aspekter af Danmarks deltagelse i Den Multinationale Styrke i Irak med underbilag 1, direktiv for magtanvendelse for DANCON Irak, jf. bilag F, side 14. Direktivet vedrører det for disse sager relevante handlingsforløb.

Det bemærkes, at sagsøgeren endvidere den 22. september 2011 modtog aktindsigt i de som bilag F fremlagte dokumenter.

2.7 DANCON's Rules of Engagement for hele den periode, danske styrker opholdt sig i Irak (dokument nr. 10)

Forsvarsministeriet har i [redacted] ved svarskriftet af 2. marts 2011 som bilag E fremlagt "Rules of Engagement" for de danske styrker i Irak fra juni 2004. De fremlagte "Rules of Engagement" vedrører det for disse sager relevante handlingsforløb.

Det bemærkes, at sagsøgeren endvidere den 22. september 2011 modtog aktindsigt i det som bilag E fremlagte dokument.

2.8 Koalitionsstyrkernes Rules of Engagement for hele den periode, danske styrker opholdt sig i Irak (dokument nr. 13)

Forsvarskommandoen har ved skrivelse om aktindsigt af 22. september 2011 til advokat Christian Harlang oplyst, at der findes multinationale regler, som danske styrker har været underlagt, og at frigivelse af disse dokumenter skal ske ved britisk foranstaltning, hvorfor Forsvarskommandoen har rettet henvendelse til de britiske myndigheder. Det fremgår endvidere, at sagsøgeren vil modtage svar, så snart der foreligger en tilbagemelding fra de britiske myndigheder.

De britiske myndigheder har endnu ikke givet tilladelse til udlevering af disse regler.

Forsvarskommandoen har endvidere efter drøftelser med advokat Christian Harlang oplyst om muligheden for at søge aktindsigt hos de britiske myndigheder, jf. mail af 10. februar 2012 ([bilag AE](#)).

Dokumenter,

som påberåbes:

Bilag Æ: Dokumentoversigt af 1. september 2011 fra Forsvarsministeriet,

Bilag Ø: Dokumentoversigt af 22. september 2011 fra Forsvarskommandoen,

Bilag Å: Mail fra Advokatfirma Christian Harlang til Forsvarskommandoen af 1. februar 2012,

Bilag AA: Mail fra Advokatfirma Christian Harlang til Forsvarskommandoen af 13. februar 2012,

Bilag AB: Månedrapport vedr. tilsyn med militære og civile fanger, Irak, juni 2004,

Bilag AC: Skrivelse fra sagsøgeren i T af 23. januar 2012,

Bilag AD: Forsvarsministeriet skrivelse af 27. januar 2012 med bilag til besvarelse af sagsøgerens skrivelse af 23. januar 2012,

Bilag AE: Mail fra Forsvarskommandoen til Advokatfirma Christian Harlang af 10. februar 2012.

København, den 30. april 2012

Kammeradvokaten

v/Peter Biering

— Advokat